**Opłata pocztowa uiszczona gotówką.**

**Nr. 230.** **Lwów, Niedziela dnia 8. Października 1922.** **Rok XL.**

PRENUMERAT
Miesięcznie we
1700 Mk., z d
domu 1. 00 M
syłką w Pols
w innych pa
Mk. Za
dopłat

Cena
numeru 80 Mk.

Konto czekowe P. K. O. 140.561.

Reklamacje otwarte wolne od opłaty pocztowej.



# ER LWOWSKI

wychodzi codziennie o godzinie 6 rano



**REDAKCJA** przy ulicy Ossolińskich l. 15. **ADMINISTRACJA** przy ulicy Chorążczyzny l. 26. — Redaktor przyjmuje wyłącznie między godziną 4—5. Biura Administracji otwarte codziennie od godz. 6 rano do 7 wieczór. — Adres dla telegr. „Kurjer" Lwów. — Rękopisów nie zwraca się. — Telef. redakc. 19.

**W Warszawie** prenumeratę przyjmują i pojedyncze egzemplarze sprzedają: Biuro dzienników „Promień" ul. Widok 19., oraz Adm. „Gazety Lud." ul. Świętokrzyska 17.

Nakładem Spółki Wydawniczej „Kurjera Lwowskiego" Redaktor naczelny: Dr. Włodzimierz Jampolski.

## Charakterystyka ostatniego ruchu powstańczego na Ukrainie sowieck.

(Korespondencja własna).

**Pogranicze nad Zbruczem, październik.**

W grudniu u. r. pomieściłem na tych samych łamach artykuł, charakteryzujący tło poprzedniego ukraińskiego ruchu powstańczego przeciw władzy sowieckiej. Ruch ten pod obuchem ostrych represji władz sowieckich zamarł z końcem grudnia u. r., czynniki jednak uzasadniające możliwość nowej powstańczej walki istniały nadal. Zima jednak, pora wiosenna i czerwiec br. upłynęły na Ukrainie we względnym spokoju, a pobieżna obserwacja życia zdawała się uzasadniać pogląd, że żywioł buntu antysowjeckiego jest przetrzebiony, zdezorganizowany i niezdolny do nowego zbrojnego wysiłku. Kto jednak miał możność wniknąć głębiej w stosunki panujące na Ukrainie sowieckiej, widział, że spokój jest pozorny i czuł zapowiedź nowych zmagań się żywiołów powstańczych z reżimem moskiewsko-sowjeckim.

Agitacja antysowjecka zaznaczyła się już wczesną wiosną, bo w marcu br. W związku z nią zrodziła się legenda, podawana z ust do ust. Mówiła ta legenda o pojawieniu się na ołtarzu cerkwi prawosławnej w Kaniowie w czasie odprawiania tamże nabożeństwa jakiejś tajemniczej postaci niewieściej, która do modlącego się tłumu odezwała się w te słowa: „Narodzie ukraiński! Trapi cię głód i nieszczęście! Twoja matka Ukraina w niewoli! Ty módl się o wybawienie z mąk! Módl się do słońca, gdzie ono zachodzi, a nie tam gdzie ono wschodzi! Pamiętaj, że ze wschodu spadały zawsze nieszczęścia: tatarskie najazdy, moskiewskie najazdy i rabunki, cholera, dżuma, szarańcza, głód i wiekowa niewola!"

Legendę tę wyzyskały niepodległościowe elementy do agitacji wśród ludności wiejskiej. Rozrzucono broszury, urządzano tajne zebrania, na których tłumaczono, że wspólność obrzadku między Rosją a Ukrainą została tej ostatniej narzucona i niema nic wspólnego z poczuciem narodowości.

Propaganda wspomniana przyjmowała się w licznych kołach włościaństwa. Równocześnie zabrano się do żywej agitacji wśród wojsk sowjeckich. Przygotowywano grunt psychiczny, zbierano i organizowano siły.

W lipcu br. ujawnił się ruch zbrojny, trwający do września br. Po kilku drobniejszych sukcesach, jak to już wiemy z komunikatów prasowych, oddziały powstańcze doznały rozbicia, a szczątki zmuszono do przekroczenia granicy rumuńskiej lub polskiej. Ruch zbrojny tedy nie trwał długo i nie przybrał nawet tej prężności, co ruch późnej jesieni u. r.

Nie bez korzyści będzie zdać sobie sprawę z przyczyn, jakie sprowadziły stosunkowo szybką likwidację powstania przez władze sowieckie:

Przedewszystkiem ruch powstańczy nie zdobył sobie szerszej popularności w masach włościańskich, choć w tych uświadomienie narodowe zdawało się wzróść. Brakło jednak dostatecznie silnego czynnika rozpędowego do ujawnienia się czynnego utajonych nastrojów mas ukraińskich; położenie ekonomiczne mas w porównaniu z jesienią u. r. nie było gorsze, nacisk rekwizycyjny władz sowjeckich mniejszy. Ponadto chłop ukraiński pamiętał krwawe represje, zastosowane przez władze sowieckie po likwidacji poprzedniego powstania.

Oprócz tego czuwały władze sowieckie. Agitacje powstańczą wśród wojska tolerowano pozornie, chcąc uchwycić nici organizacyjne powstania. Udało się to w całej pełni. Do oddziałów powstańczych dostała się masa prowokatorów sowjeckich, którzy udając powstańców, byli równocześnie informatorami władz sowjeckich. Ujawniło się to już przy pierwszych występach zbrojnych powstańców. Po stwierdzeniu istnienia w szeregach powstańczych prowokatorów, oddziały powstańcze cofnęły się w lasy i ostępy, gdzie rozpoczęto przeczyszczanie organizacji powstańczej. Było to już jednak za późno. Prowokatorów nagromadziło się już zbyt wiele. Zdemaskowani zaczęli stawiać zbrojny opór i rozbrajać powstańców. A przytem władze sowjeckie miały już w ręku cały plan bojowy powstańczy i znały rozmieszczenie sił. Rozpoczął się teraz atak generalny wojsk sowjeckich, zasilonych specjalnymi oddziałami „Czonu". Raz po raz próbowały oddziały powstańcze wydostać się z matni, nadaremnie jednak. Osaczeni ze wszech stron, dziesiątkowani w walce, po której następowały okrutne egzekucje sowjeckie, — ulegli.

Dziś mogą sowjety uważać ostatni ruch powstańczy za zlikwidowany. To też puszczono znów w ruch aparat zbierania podatku zbożowego, t. zw. „prodnałog". Sterroryzowane chłopstwo nie próbuje już nawet stawić oporu przy rekwizycji zboża. Strach padł tak wielki, że chłopi siłą wypędzają ze wsi własnych synów z rocznika 1901, powołanych do wojska sowjeckiego. Ostrożne władze sowjeckie nie zatrzymują jednak poborowych na Ukrainie, lecz wprost ze stacji zbornych odsyłają ich w głąb Rosji.

Na Ukrainie znów śmiertelna głusza. Czy na długo, przyszłość okaże. N. N.

## Ameryk. hegemonja naftowa w Europie.

**„Oil Company" objął eksploatację ropy w Baku. Kapitulacja Rosji przed wielkim kapitałem.**

**Londyn.** (AW). Doniesienia amerykańskiego senatora Hayesa o warunkach, pod jakimi sowiety otrzymały kapitał amerykański, wywołały w tut. kołach wielką senzację. Wedle tych doniesień, amerykańskim kapitalistom udzielono pozwolenia na eksploatację źródeł naftowych w Baku pod tak ciężkimi warunkami, jakich dotychczas żadnemu państwu nie postawiono. Amerykanie mają prawo oznaczenia czasu roboczego i warunków roboczych. **Otrzymują wielką zniżkę frachtową i monopol na 25 lat.** Udział państwa w tym interesie wynosi zaledwie 20 proc. Kontrola rachunków i dochodów przez rosyjskich funkcjonarjuszów państwowych nie jest przewidziana. Hayes stwierdza, że inne rosyjskie umowy z kapitalistami amerykańskimi zawierają jeszcze cięższe warunki.

**ANGLJA I BELGJA NIE CHCĄ POZOSTAĆ W TYLE.**

**Berlin.** (AW). W Brukseli odbywa się konferencja przemysłowców belgijskich, na której przewodniczący delegacji belgijskich ekspertów na konferencji w Hadze Cattier przemawiał na temat układu między Krassinem a przemysłowcem angielskim Urquartem. Widocznie przemysł angielski zamierza pójść śladami Urquarta, aby ratować swe liczne inwestycje w Rosji. **W akcji swej będzie poparty przez rząd belgijski.**

—oo—

## Pokojowotwórcze dzieło III. sesji Ligi Narodów.

**Zabezpieczenie bytu Austrji.**

**LIGA NARODÓW ZAKOŃCZYŁA OBRADY.**

**Genewa.** (AW.). Na czwartkowem końcowem posiedzeniu Ligi Narodów załatwiony został ostatecznie problem austrjacki. Austrjacki kanclerz Seipel złożył podziękowanie Radzie Ligi Narodów imieniem swego kraju. Przewodniczący Da Gama w mowie końcowej wyraził zadowolenie z powodu rozwiązania problemu.

**OGÓLNA PRZEBUDOWA ŻYCIA GOSPODARCZEGO W AUSTRJI.**

**Wiedeń.** (AW.). Rząd austrjacki zobowiązał się w Genewie, że w ciągu miesiąca przy współpracy generalnego komisarza, względnie delegata Ligi Narodów opracuje program reform i sanacji. Austrja starać się musi w ciągu 2 lat przez podwyższenie podatków i ograniczenie wydatków dążyć do trwałej równowagi w budżecie. Austrjacki rząd ma bezzwłocznie przedstawić parlamentowi wniosek na uchwalenie ustawy, którą każdy rząd w ciągu najbliższych 2 lat respektować będzie bez ponownego odnoszenia się do parlamentu. Bez zezwolenia generalnego komisarza Ligi Narodów nie może rząd austr. rozporządzać kwotami, pochodzącemi z pożyczek. Austrja zobowiązuje się nadto udzielić gwarancji dla praw zastawu od brutta poborów cła i monopolu tytoniowego i ew. te prawa rozszerzyć.

WŁADYSŁAW ORKAN.

# Wskazania dla synów Podhala. *)

Odzywam się do Ciebie, synu Podhala, młodszy mój Bracie, Ty idący, i Ty, który przyjdziesz...

Odzywam się prawem miłości tej ziemi, prawem serca.

*

Uczysz się lub uczyłeś się historji, życia Greków, Rzymian, narodów zmarłych i żyjących jeszcze.

Poznaj-że przedewszystkiem przeszłość Twej bliższej Ojczyzny — Podhala. I jej stosunek do przeszłości Rzeczypospolitej.

Poznaj przeszłość Podhala nie tylko po wierzchu (— niby coś tam — zbójnicy — jakieś śpiewki — nuty), ale sięgnij głębiej — poznaj pracę całą wieków, które Cię oto wydały.

Poznaj w przeszłości dolę i niedolę ludu — gdy ten lud dziś wychodzi na jaśnię, staje się sam — czem nie był, czem mu być nie dano —: narodem wolnym.

Poznaj życie swych dziadów — ich pragnienia, działania, ich bunty — stosunki ontoczesne, zarówno ekonomiczne, jak i polityczne — całą barwną, bogatą, jakiej żadna z ziem polskich nie ma, tradycję Podhala.

Tradycja jest Twoją godnością, Twoją dumą, Twojem szlachectwem, synu chłopski.

*

Dbaj o zachowanie spuścizny Twych ojców: rodzimej sztuki, rodzimej kultury.

Dąż do tego, aby Twoja, oczyszczona z nalotów obcych, kultura ludowa poszła w górę, rozkwitnęła w kwiat wielkiej kultury narodowej, godnej zająć poczestne miejsce w dorobku wszechludzkim.

Jak śpiewki chłopsko-kujawskie wyniósł na wierch muzyki wszechświatowej Szopen — tak oto dąż,

by Twe ojczyste pieśni, niezabaczone jeszcze nuty, wyznaczyły się w orkiestrze świata:

by z kozikowych ojców robót, z naiwnych figur przy drodze posąg skrzydlaty rzeźby rodzimej wystrzelił;

by Twa nadbudowana już literatura wzmogła się wyżej, poniosła sławę Twej Ojczyzny dalej, stała się wszechną, całemu czytelną światu;

by wreszcie ostatecznie — w tej czy w tej dziedzinie — geniusz rasy Twej zabłysnął.

(A wierzył w to Witkiewicz, kiedy mówił, iż „rasa podhalańska ma wszelkie warunki, by wydać z siebie najwyższy typ człowieczeństwa". — Uważ se dobrze i sam się poświęconym już od młodu ku temu celowi gotuj).

*

Niestety, kształcenie się często — i przez fałszywe rozumienie ojców — uważane bywa jedynie za drogę ku zbogaceniu.

Niestety, dotąd „dziewięćdziesiąt dziewięć części siły ludzkiej duszy wytęża się w służbie instynktu posiadania".

To pchnięcie wczesne, to pragnienie niskie — choćby i doszli swego celu — wielu z drogi wysokiej myliło. (Wspominał też ze smutkiem Witkiewicz: „jaką to szkodę uświadamiającej się duszy Podhala zadali ci, którzy za pomocą dudka wyleźli na czoło stosunków podhalańskich").

Dbać o zamożność rodziny swej, swych dzieci, któżby-ć wzbraniał? Ale bardziej zabiegaj o zamożność ziemi, z której wyrosłeś, i państwa, albowiem własny Twój dobrobyt nie będzie miał mocnego fundamentu, jeśli Ojczyzna Twoja będzie biedna i zagrożona. Trawestując słowa Mickiewicza, mogę rzec: „Szczęścia w domu nie znajdziesz, gdy go nie będzie w Ojczyźnie".

*

Uczysz się, synu Podhala, idziesz w przyszłość. W wyborze drogi swej, swego zawodu — idź za wskazaniem głosu wewnętrznego, najrzetelniejszych motywów swej duszy.

Jeżeli będziesz profesorem — bądź wychowawcą. W najwyższym tego słowa znaczeniu. Kochaj młodzież, jak własne dzieci. Bacz przytem, że „rozwój społeczny osiąga się nie przez kształcenie pojęć — lecz przez kształcenie uczuć" (Witkiewicz). — Nie ścinaj głów indywidualnych, nie równaj ich strychulcem do jednej miary. „Ile razy" — pisze Witkiewicz — „widzę ogrodnika pochylonego nad grzędami, obsypującego jedną roślinę, podlewającego drugą, wynoszącego inną na słońce lub chowającego jeszcze inną w cieniu — i ciągle, stale, do nieskończoności zmieniającego indywidualne warunki rozwoju dla każdego indywiduum roślinnego — tyle razy z przykrością myślę o tem, co się robi z istotą ludzką, jak się ją hoduje, jak przysposabia do spełnienia wyższych zadań bytu". — Bacz też na ujawniane już w młodzieży właściwości i przymioty i nie niweluj. „Nikt nie ściga się na perszer... ani na koniach piwowarskich, jak nie zap... do wozu z ciężarem pełnej krwi wyścigow... nie używa do kręcenia kieratów arabskich ... ców. Wszyscy wiedzą, że byłby to nonsens... byłoby to niszczeniem ras, ich szczegól... przymiotów — ale z ludźmi, niestety jak ... takich ceremonji się nie robi" (Witkiewicz).

Masz być lekarzem, adwokatem, sędzią... starai się zejść do dna nędzy ludzkiej, nie ... win społecznych w jednostce, bądź wrogiem ... ciała i duszy, tęp je żarliwie, uzdrawiai.

A będziesz inżynierem, budowniczym — ... buduj mostów w Chinach, lecz oddaj ener... zdolności swoje Ojczyźnie — miej ambicję zie... swoją zabudować i zmożnić.

Jeśli będziesz księdzem, to bierz wzór z ... dza Kmietowicza, Głowackiego i tych, którzy ... rostu dusz tej ziemi rozumem serca i ap... stwem ducha pracowali.

Jeśli pisarzem będziesz — bądź sumie... Pisz prawdę swego serca.

A cieszyłby się Bóg Podhala, gdybyś ... rolnikiem — wiedzącym — gdybyś osiadł z ... dzą nabytą wśród swoich.

*

Ukochaj swobodę, prawo człowieka w... go — swoje i cudze. Masz to, synu Podhala, ... żone dokumentnie — jeśli zrozumiesz tradycje ... w testamencie ojców.

Pamiętaj, że z tej ziemi szły czynne ... testy chłopskie przeciw ciemięstwu — tu ... władę sołtysi nakazać pospolite ruszenie ... ciw żdziercy grafowi Komorowskiemu — ... to miłujący swobodę lud zaczepił plan swój ... wczesny odnowy Rzeczypospolitej Kostka ... pierski — stąd też wstał jedyny na ziemiach ... jętych protest orężny chłopski przeciw pe... Austrji: bunt chochołowski.

*

Bądź buntownikiem, t. zn. buntuj się pr... wszelkiej nieprawości, przeciw wszystkiemu ... gniecie, co ciemięży ducha, co tamą się k... na drodze ku wyrostowi.

*

A przedewszystkiem: **mniej charakter!** jest prawie wszystko.

*

W nieszczęściu nie upadaj. Nie cofa... przed przeciwnościami. Przejdziesz. Tylko ... w sobie hartuj. Bądź mocny. Nie w prusa... znaczeniu: „sei hart!"

*

W miłości swej do niewiasty bądź c... i prawy. To święta rzecz.

*

*) Wygłoszone na zjeździe Podhalan, 13. sierpnia br. w Czarnym Dunajcu, pod adresem znajdującej się na zjeździe młodzieży podhalańskiej. Sądzę, że większość wskazań tych odnosić się może i do młodzieży z innych ziem polskich. Przyp. autora).

---

HJALMAR BERGMAN. 77

# Ostatnia wola jaśnie pana.

**Ze szwedzkiego przełożyła Józefa Klemensiewiczowa.**

(Ciąg dalszy).

Jej napięcie nerwów opuściło ją, osłabła. Spędziła noc bezsennie i tak się bała, ale teraz już się i bać nie mogła, ani smucić, się, nic zgoła już nie mogła i odczuwała to, jako ulgę. Sennie i ciężko opuściła głowę na jego ramię. Chciał ją usunąć, ale go objęła za szyję: — Kubusiu, chcę cię pocałować. — I podała mu się. Z przymkniętemi oczami i mocno zaciśniętemi wargami pocałował ją w usta. Był to przelotny, chłopięcy pocałunek, który zaledwie musnął jej wargi.

ROZDZIAŁ ÓSMNASTY.

**Siódma utarczka, która jest ostatnią.**

Powoli, cicho i posępnie mijał dzień na Rogershofie. Podwórze i park były opustoszałe. W pałacu słychać było tylko szept służby i od czasu do czasu ostry krzyk lub kilka gwałtownych słów wzburzonej jaśnie pani.

Baron na razie nie wiedział, co zaszło. Spał chroniony trzema zamkami: biblioteki, pracowni i sypialni. A Wikberg czuwał nad snem jego.

Jaśnie pani kręciła się bezustannie, pomiędzy swoim pokojem, pokojem Piotra i nieubłaganie zamkniętą biblioteką.

O godzinie jedenastej przyjechał z miasta inspektor Halling z doktorem. Lena, która cały dzień była na wywiadach, pocieszała wystraszonę dziewki kuchenne, że pan Piotr dostał tylko lekkie draśnięcie, które się zagoi za parę dni. Gorzej, zdaniem Leny, było z baronem. Miał „krew na mózgu", a to przecież brzmiało dość groźnie. O „wypadku" mówiono, o ile możności, jak najmniej. Wiadomo przecie, że taka nieszczęsna rzecz wypalić może od samego patrzenia. To też głupi, kto wchodzi w drogę. Wielkie pytanie, dyskutowane najżywiej w regionach kuchennych brzmiało: pojedzie ona, czy nie pojedzie? A przez „ona" wymówione tonem jednocześnie wzgardliwym i trwożnym miano na myśli nie kogo innego, jak jaśnie panią wdowę Hylteniusową.

— Prawdziwy pech, że kulka musiała trafić właśnie jej syna, żeby miała wymówkę zostania dłużej! Niema końca tego nieszczęścia! — skarżyła się Lena i złożyła następujące uroczyste ślubowanie: — Przyrzekam, że jeżeli się tak stanie, że On w łaskawości Swojej sprawi, że dziś wyjedzie, to Lena Anderson przez trzy sobotnie wieczory z kolei nie pójdzie na tańce. — A gdy w obecności świadków złożyła Najwyższemu tak wielką ofiarę, jak słusznie mógł żądać, udała się znów na przeszpiegi.

Lecz we dworze cicho było, jak makiem siał, owego nieszczesnego dnia. W jednem skrzydle siedziała Enbergowa z Blandzią, w drugiem Tonio z Kubą. A chociażby się całe ucho wsa... w dziurkę od klucza, nie usłyszałoby się ... mruknięcia.

Tylko z izdebki Jonssona słychać było ... ustanny pomruk, więc Lena uchyliła drzwi ... łóżku siedział Jonsson i golił się drżącemi r... klnąc i wyzywając. Na prawo stał dzban z p... a na lewo z porterem.

— Wejdź, dziecię i weź pocałunek pię... ust Jonssona — drażnił się. Ale Lena wcale ... miała ochoty. — Czy Jonsson nie wie, że ... Piotra postrzelono?

— Jeden mniej albo więcej — mruknął z ... stem wspaniale niedbałym i przypił do niej.

— W takim razie może także nie wie, ... jaśnie pan jest umierający? — Ale nawet wi... mość ta nie sprawiła większego wrażenia ... myśle Jonssona, wyższym ponad wszelkie ... ziemskie.

— Kto u djabła nie jest umierający? — ... nął. Nie widzi, że się właśnie goli trupa? Jon... nowie i Sarsowie umierają jeden dla drug... Powiedz panu baronowi, moja gołąbko, że ... Jonsson jest ogolony i gotów do jazdy.

— Po tego z pewnością sam Lucyper ... dzie — pomyślała Lena. Trzasnęła drzwiami ... dała się do stajni, aby swoje ważne wiadom... puścić między tłum pospolity.

(C. d. n.)

W politykę się nie zabagniaj. Lecz miej oczy otwarte na wszystko. Wszystko śledź wzrokiem i umysłem, co objąć zdołasz. Nie lekceważ nic z życia. Niech nic nie ujdzie Twej uwagi. Patrz bystro. I staraj się być bezstronnym. Nie patrz trwale przez okulary pism. Zepsujesz oczy ducha. Unikaj dzienników, które nadużywają haseł: Bóg, Ojczyzna. Demokratyzm ich niech Cię nie zwodzi. Strzeż się też pustego radykalizmu. — Niebądź łachem partji. To żdzicra. Idź samodzielnie — pospólnie, a sam.

*

Ze wsią swoją rodzinną żyj — i daj jej, co najlepsze, z duszy swej. Wróć braciom, coś wiedzą zdobył. — Nie przecinaj korzeni łączących Cię z rodną ziemią — choćbyś na krańcu świata się znalazł. To tak, jakbyś przeciął żyły żywota.

*

Gdy Was się zejdzie trzech Podhalan: niech będzie podniesienie dusz! Jakby całe Podhale w Was było.

*

Wiedz, że Ty wydźwigujesz piersią ziemię swoją, swój kąt ojczysty — albo go hańbisz, poniżasz. Pierś Twoja niech będzie przeto napięta na najwyższy ton!

To winieneś Duchowi swojemu i Ojcom swoim.

Poręba Wielka, 10. sierpnia 1922 r.

# Brazylja zamierza na nowo ściągać osadników polskich.

(Od naszego współpracownika.)

**Rio de Janeiro**, w wrześniu.

Podczas wojny ruch emigracyjny w Brazylji był minimalny. Po zawarciu pokoju jednym z pierwszych kroków Brazylji w Niemczech było osadzenie tam komisarza emigracyjnego, którego zadaniem jest ściąganie osadników niemieckich do kolonji brazylijskich i ułatwianie im przejazdu na koszt rządu. Równocześnie Lloyd brazylijski otworzył komunikację między portami niemieckimi i Brazylją i przewozi emigrantów. Niema okrętu, należącego do tej kompanji, aby z podróży do Europy nie przywiózł mniejszego lub większego transportu Niemców na Wyspę Kwiatów. Przybyszów wysyła się przeważnie do stanów S. Paulo, Minos Geraes, oraz Rio Grande de Sul.

Propaganda kolonizacyjna Brazylji nosi się z zamiarem rozciągnięcia akcji także na Polskę. Dowodem tego jest raport komisarza emigracyjnego Brazylji na Europę, nadesłany do tutejszego Urzędu zaludnienia ziemi, i ogłoszony w miejscowej prasie. Komisarz stwierdza, iż odbył podróż po Polsce i badał stosunki rolnicze, na podstawie których przyszedł do przekonania, że 50 rodzin polskich nosi się z zamiarem wyjazdu do Brazylji na własny koszt, czekając tylko na uregulowanie stosunków transportowych. Ponadto zdaniem komisarza, jest wiele rodzin polskich, które pragnęłyby przesiedlić się do Brazylji, lecz brak im środków i czekają na ułatwienia rządu brazylijskiego.

Na akcję tę trzeba zwrócić baczną uwagę, aby nie wywołała nowej „gorączki brazylijskiej". A jeżeli już emigracja z Polski w celach osadniczych ma nastąpić, trzeba zapobiedz rozprószeniu się Polaków po różnych stanach Brazylji, i zrobić wszystko, aby emigranci osiedlali się tylko w Paranie, stanie dla rolnika polskiego najodpowiedniejszym klimatycznie i gospodarczo.

Dlatego koniecznem jest zawarcie konwencji emigracyjnej między Brazylją i Polską. **ch.**

——oo——

# Przegląd światowy.

### PROTEST CZESKI W SPRAWIE JAWORZYNY.

Min. spr. zagr. republiki czeskosłowackiej przedkłada w komunikacie prasowym dzieje sprawy jaworzyńskiej i oznajmia, że gdy komisarze koalicyjni postawili projekt podziału Jaworzyny, cofający granicę Czech o 15 km., komisarz Cz. S. R. zaprotestował przeciw temu rozstrzygnięciu, odwołując się na orzeczenie konferencji ambasadorów z 10. grudnia 1921, które nakazywało się trzymać pierwotnych granic, oraz na rozstrzygnięcie z 28. lipca 1920, dające upoważnienie do zmiany granic tylko w pobliżu linji pierwotnej. Mimo to zapadło rozstrzygnięcie 27. września przeciw głosowi Cz. S. R. Min. Benesz wysłał na to demarche telegraficznie do komisarza franc. w Genewie, a posła Osuskiego wysłał z takąż notą do Paryża. Ministerstwo czeskie więc dostatecznie broniło Jaworzyny, kończy komunikat.

W rzeczywistości opinja czeska nie będzie bardzo niezadowolona z zyskania 2 gmin Kacwina i Niedzicy, przy równoczesnem zatrzymaniu grup Lodowego i Baranich Rogów, oraz Hawania i Murania.

### WYNIKI NARAD W MOUDANJA.

W Moudanja, porcie Brussy nad morzem Marmara obradują generałowie koalicji z generałem Mustafy-Kemala, Ismedem, jakby zastanowić kroki militarne. Generałowie koalicji wręczyli Ismedowi Paszy projekt konwencji wspólnie zredagowanej, a utrzymanej w tonie pojednawczym. Popołudniu przedstawił Ismed Pasza co do szeregu punktów projektu zarzuty o charakterze dość kategorycznym, które sprzymierzeni obecnie badają.

Raport oficjalny Foreign Office w sprawie mudańskiej mówi, iż kemaliści starają się poruszyć kwestje polityczne, nie wchodzące w zakres konferencji. Nota państw sprzymierzonych do rządu angorskiego z 23. września wskazywała jasno, że przedmiotem konferencji ma być ustalenie linji w Tracji wschodniej, do której mają się cofnąć wojska greckie, oraz ustalała, że wyznaczenia tej linji demarkacyjnej mieli dokonać generałowie państw sprzymierzonych w porozumieniu z władzami wojskowemi greckiemi i tureckiemi. Natomiast nie zamierzano zupełnie dyskutować na konferencji wojennej spraw politycznych.

### ODPOWIEDŹ MUSTAFY-KEMALA

Nareszcie władca Angory odpowiedział na zaproszenie, którem mocarstwa ententy uznały go za reprezentanta Turcji i zaprosiły do współpracy. Mimo słodkiego tonu, odpowiedź ta jest bezwzględna i kryje w sobie zarzewie przedłużenia konfliktu, o ile mocarstwa, zwłaszcza Anglja, nie okażą dalszej ustępliwości.

Odpowiedź datowana 4. bm., zaznacza, że rząd angorski bezwzględnie wypełni postanowienia konferencji moudańskiej, dotyczące sytuacji militarnej, oraz **zgadza** się na wysłanie przedstawicieli swoich na tę **konferencję** dla zawarcia pokoju z Grecją i państwami sprzymierzonemi. Ponieważ państwa sprzymierzone nie oznaczyły stanowczo Wenecji jako miejsca konferencji, proponuje rząd Angory odbycie jej w Smyrnie 20 bm. Pozatem proponuje rząd ten **zaproszenie** do współudziału w konferencji **Rosji, Ukrainy i Gruzji**, jako zainteresowanych w sprawie cieśnin. Dziękując sprzymierzonym za uznanie przez nich prawa rządu kemalistycznego do Tracji, oświadcza nota, że niema zasadniczej różnicy poglądów co do sprawy wolności cieśnin w interesie zapewnienia bezpieczeństwa Konstantynopola i morza Marmara i ubezpieczenia mniejszości narodowych w granicach, nie zagrażającej niezależności Turcji ani też dążeniom do skutecznego uporządkowania spraw Bliskiego Wschodu. Przyjmując do wiadomości ponowne zapewnienie sprzymierzeńców co do ewakuacji przez nich Konstantynopola po zawarciu pokoju, nota kończy się zapowiedzią lojalnego i szczerego współudziału Angory w przywróceniu i utrzymaniu pokoju.

### ANARCHJA WE WŁOSZECH.

(sp.) W prowincji Trentino, zamieszkałej w płn. części przez Niemców, rząd włoski zatrzymał szkoły niemieckie i samorząd gminny, spoczywający oczywiście w ręku Niemców. Ubiegłej niedzieli faszyści w liczbie 1000 przyjechali pociągami i autami do Bozen, obalili cywilną administrację królewską, obsadzili z bronią w ręku posterunki, zajęli szkoły niemieckie, opanowali ratusz, rozgoniwszy radę miejską, jednem słowem okupowali Bozen, a wojsko i karabinierzy przypatrywali się biernie tym szarym gesiom. Wśród Tyrolczyków ogromne wzburzenie panuje z powodu zupełnej bezsilności władz. Faszyści grożą, że urządzą ekspedycję karną na — Insbruk!

——oo——

# Sprawy ukraińskie.

### CENTRUM TERRORU RUSKIEGO.

„Ill. Kurjer Codz." śledzący pilnie rozwój stosunków w t. zw. Czechosłowacji podaje garść informacji o organizowaniu terroru na terenie naszej prowincji, pisząc:

Rząd czeski popiera robotę emisarjuszów ruskich, których zasila pieniądzmi, a nadto dostarcza im ammunicji, dynamitu, rewolwerów, oficerów itd. Główna kwatera agitacji przeciw Polsce znajduje się w Pradze. Z Pragi i Wiednia przyjeżdża do Galicji mnóstwo podpalaczy hajdamackich za papierami czeskimi, którzy u nas prowadzą robotę terrorystyczną. Umową z 6. listopada 1921 r. zobowiązali się Czesi między innemi do rozwiązania u siebie oddziałów zbrojnych Ukraińców. Tymczasem dotąd stoi w Pradze załoga złożona z 2000 Rusinów, w Bernie 2000, w Ołomuńcu 800, w Beneszowie około tysiąca. A co robią zbrojne oddziały ruskie na Słowaczyźnie. Są one dobrze uzbrojone, ćwiczone przez czeskich oficerów, których się potem dla mydlenia oczu umieszcza po kopalniach, dworach i fabrykach jako robotników w miejsce wypędzonych Polaków!... Tych ludzi potem przemyca się zieloną granicą pod Lwów, Stanisławów, Tarnopol... Wielu z nich potem składa się na bandy podpalaczy, bo i materiał wybuchowy idzie z Czech przez zieloną granicę do wschodniej Galicji...

### KOMUNIKAT PODPALACZY.

„Zachodnio-ukraińska agentura prasowa" jedna z emanacji Petruszewycza, ogłasza w prasie niemieckiej istny komunikat sztabu generalnego z pola bitwy. „W ostatnich czasach zaczęli Ukraińcy ostrą walkę terorystyczną przeciw polskiej okupacji". Dalej wylicza, niby pozycje zajęte, spalone objekty za dekadę 13—23 września i ocenia ich szkodę na miljardy mkp. Jako cel walki podaje zdobycie niepodległości metodą irlandzką.

### AGITACJA NA ŁEMKOWSZCZYŹNIE.

W szeregu okręgów wyborczych zach.-Małopolski mieszka góralska ludność ruska. Łemkowszczyznę przecina 5 pasów wyborczych. Obecnie moskalofile (lewi) urządzają wiece i ażeby odciągnać włościan łemkowskich od urny, manifestują „niepodległość" Łemkowszczyzny i aby wzmocnić „galicko-ruską" organizację.

# Rozbudowa sieci kolejowej na G. Śląsku i dla Śląska.

**Katowice.** (AW.). Ministerstwo kolei żelazn. postanowiło przeprowadzić wielkie prace inwestycyjne, które mają na celu ulepszenie stosunków kolejowych na G. Śląsku. Przedewszystkiem rozbudowane będą stacje graniczne Lubliniec-Szubin, które dotąd nie mogły podołać wzmożonemu ruchowi granicznemu. Pozatem stacje węzłowe: Wodzisław, Kopalnie Sarneckich, Rybnik, Ligota, Łazik, Friedrichsgrube, Sandau i Mysłowice. Na poczet powyższych prac które mają kosztować 400 miljonów marek niem. **rząd polski zaasygnuje w tym roku 300 miljonów marek niem.**

Równocześnie rozbudowane będą stacje **Dziedzice, Sosnowiec, Częstochowa, Strzemieszyce**, co da możność pokonania olbrzymiej trudności ruchu, połączonej z przewożeniem węgla, ułatwi również ostatecznie sprawę stacji celnej i przystosuje linje kolejowe górnośląskie do linji kolei polskich. Na prace powyższe przeznaczył rząd kredyt w wysokości **około 9 miljardów marek pol.** Większa część robót ukończoną będzie już z wiosną 1923.

Co do rozbudowy linji kolejowych dowiadujemy się, że oprócz linii Herby—Wieluń—Wieruszów długości około 100 klm., która kosztować będzie rząd polski 13 miljonów marek polskich, zarząd min. kolei rozbudować linję Dąbrowa Górnicza—Częstochowa—Zduńska Wola, za cenę około 20 miljardów mk. Już w tym roku przeznaczono pewne kredyty na prace przygotowawcze. Wreszcie dla uzupełnienia planu rozbudowy dodać należy, że dla większej sprawności linji Kraków—Mysłowice zbuduje min. kolei na powyższej przestrzeni 3 nowe wymijalnie kolejowe oraz założy drugi tor na linji Szczakowa—Granica.

# Konferencja w Moudanja zeszła na bezdroża sporów.

## Starcie angielsko-tureckie.

### Przerwanie obrad. Poincare przypisuje pierwsze niepowodzenia opozycyjnej polityce gabinetu angielskiego.

**Londyn.** (PAT.). 6. paźdz. Telegram gen. Harringtona, mimo że jest niekompletny, przedstawia jednak sytuację jako poważną i zawikłaną. **Umowy wojskowe**, które miano zawrzeć w Moudanja, **nie doszły do skutku**. Turcy żądali, aby do **programu obrad włączyć punkty natury politycznej**, które nie były przewidziane. Zarządzeń wojskowych w strefie neutralnej oraz sprawy opróżnienia Czanaku, jak się zdaje, nie omawiano. Mimoto zdaje się, iż rokowania nie zostały zerwane, gdyż gen. Harrington wyraził zamiar powrotu do Moudania.

Poincare potwierdził wczoraj późnym wieczorem dziennikarzom, że rokowania z Turkami utknęły. Wiadomość ta stanowi **dla rządu francuskiego przykrą niespodziankę, należy się** jednak spodziewać, że idzie tu tylko o krótką przerwę w rokowaniach. Poincare dodał, że w ministerstwie spraw zagr. przeważa zdanie, iż

**Anglja pragnie rokowania przewlec.**

Panuje opinja, że gen. Harrington okazuje jak najlepszą wolę, że jednak **gabinet angielski utrudnia pojednanie.**

FRAPUJĄCY TELEGRAM GEN. HARRINGTONA.

**Londyn.** (AW). Angielski minister wojny otrzymał w nocy od gen. Harringtona relację, która przedstawia położenie na wschodzie jako bardzo zawikłane.

ZANIEPOKOJENIE W LONDYNIE.

**Londyn.** (PAT.). 6. paźdz. **Rada gabinetowa** kontynuowała dziś dyskusję w sprawie wschodniej. Różne osobistości z pośród kół urzędowych oświadczyły, że sytuacja jest bardzo trudna i poważna. Lord Curzon wyjeżdża o godz. 14 do Paryża na konferencję z Poincare'm.

KONFERENCJA W MOUDANJA ZOSTAŁA WCZORAJ PRZERWANA.

**Paryż.** (PAT.). 6. paźdz. Gen. Harrington powrócił do Konstantynopola. O powodach przerwania rokowań nie ma dotychczas oficjalnych wiadomości. Według doniesień „N. Y. Heralda" przerwa w rokowaniach nastąpiła na skutek odrzucenia przez delegatów greckich warunku wycofania się Grecji z Tracji i przed definitywnem zawarciem pokoju.

DZIŚ DALSZY CIĄG KONFERENCJI.

**Konstantynopol.** (PAT). Havas. 6/10. **Przerwana wczoraj konferencja w Moudanja będzie dziś kontynuowana.**

TURCY CHCĄ MIEĆ KONFERENCJĘ W SMYRNIE.

**Londyn.** (PAT.). Propozycja turecka, żeby konferencja pokojowa zebrała się 20 bm. w Smyrnie, a nie w Wenecji, nie spotkała się z przychylnem przyjęciem miarodajnych kół londyńskich z powodu zbyt wielkiego oddaleia Smyrny od stolic państw koalicyjnych i z powodu braku odpowiednich urządzeń w Smyrnie.

—oo—

## Angielsko-rosyjska spółka do wywierania presji.

ANGLJA ZAMKNĘŁA DARDANELE.

**Konstantynopol.** (AW). Anglicy zamknęli na 48 godzin przejazd przez Dardanele. Zarządzenie to nie spotkało się z żadnem zastrzeżeniem ze strony Francji i Włoch.

ROSJA OFERUJE KEMALISTOM POMOC WOJSKOWĄ.

**Konstantynopol.** (PAT). „Daily Telegraph". **Przedstawiciele** Rosji w Angorze zawiadomili kemalistów, że Rosja jest gotowa stanąć po ich stronie tak pod względem **wojskowym** jak i **dyplomatycznym**. Poczynili też **propozycje przewiezienia armji tureckiej do Tracji.**

ANGIELSKI KRZYK NA CZARNEM MORZU.

**Berlin.** (AW.). „Times" donoszą, że rząd rosyjski postanowił zmobilizować flotę czarnomorską.

ANGLJA NIE ODDA CZANAKU.

**Londyn.** (PAT). „Times" dementuje na podstawie doniesienia z miarodajnej strony wiadomość, jakoby rząd angielski zamierzał wycofać wojska z Czanaku.

GRECJA NIE CHCE ODDAĆ WSCHODNIEJ TRACJI.

**Londyn.** (AW). Specjalny sprawozdawca „Daily Mail" donosi z Aten, że greckie wojska będą bronić energicznie Tracji. Miarodajne koła sądzą, że Grecja może wystawić w Tracji około 150.000 wojska należycie zdyscyplinowanego.

Z Aten telegrafują, że roczniki 1917 do 1918, które miały być 30. bm. zdemobilizowane, zostały ponownie powołane do służby wojskowej.

—oo—

## Bułgarja ogłosiła neutralność.

### Rząd bułgarski uzależnia pokój na Bałkanie od przeprowadzenia plebiscytu w Tracji.

OŚWIADCZENIE TYT. PREMJERA DASKALOFA.

**Sofja.** (PAT.) Odpowiadając w Izbie gminnej na zapytanie w sprawie zarządzeń podjętych przez rząd bułgarski w związku ze sprawą Tracji, min. spraw wewn. Daskalof, pełniący tymczasowo funkcje **prezydenta ministrów**, zaznaczył, że uważa za swój obowiązek **zaprzeczyć kategorycznie twierdzeniom, jakoby armja serbska lub sowiecka przygotowywała się do przekroczenia terytorjum bułgarskiego.** Niewiadomo jest rządowi bułgarsk., czy Jugosławja zamierza zmobilizować swą armję i przeprowadzić ją przez terytorjum bułgarskie. Wreszcie nie wie rząd bułgarski, czy Rosja sowiecka przygotowuje się do marszu w kierunku Konstantynopola przez terytorium bułgarskie.

Minister zaznacza, że **Bułgarja nie pozwoli zadnemu obcemu mocarstwu mięszać się do jej wewnętrznych spraw.** Jeżeliby jednak mimo wszystko ktokolwiek powziął taki plan, to Bułgarja nie omieszkałaby przeciwdziałać jego wykonaniu.

Minister zaznaczył, że Bułgarja jest zdecydowana pozostać wierną danemu słowu oraz wypełnić zobowiązania wypływające z traktatu zawartego w Neuilly, jak również zobowiązania zaciągnięte wobec narodu i dlatego **zachowa ona neutralność.** Minister zaprzecza twierdzeniom, jakoby rząd bułgarski miał zamiar przeprowadzić mobilizację.

Przystępując do omówienia spraw Tracji, stwierdza minister, że traktaty w Sevres i Neuilly pozbawiły Bułgarów całej Tracji, która została oddana do dyspozycji mocarstwom sprzymierzonym.

Bułgarja miała wszelkie podstawy do przypuszczenia, że w Tracji będzie zastosowany plebiscyt dla umożliwienia ludności bułgarskiej, tureckiej i greckiej wypowiedzenia swej woli co do formy rządu. Jednakże układ w St. Remo przyzn[ał] Trację wschodną i zachodnią Grecji bez plebiscy[tu]. Ostąpienie Tracji i Azji Mniejszej Grekom zra[niło] Turcję, która nie chciała za przykładem Bułga[rji] udowadniać przy użyciu środków pokojowy[ch] słuszności swej sprawy. Zwycięska Turcja sfor[mułowała] żądania w sprawie Tracji wschodn[iej]. Nie wiemy zatem, co się stanie z tem terytor[jum], uważamy jednak, że pokój na Bałkanie zale[ży] od tego, czy przy uregulowaniu tej sprawy pra[wo] weźmie górę nad siłą. W każdym jednak razie po[kój] nie zostanie zakłócony przez Bułgarję, jedna[k] że, **jeżeli nie weźmie się pod uwagę woli ludnoś[ci] tej prowincji, to jest rzeczą pewną, że na Bałkan[ie] wybuchną zamieszki.**

Bułg. Agencja telegr. ogłasza energiczne d[e]menti pogłoski, jakoby Bułgarja zbliżyła się [do] Rosji sowjeckiej i weszła w porozumienie z Ke[ma]lem Paszą.

UDZIAŁ POLSKI W ODBUDOWIE AUSTRJI

**Wiedeń.** (PAT.) Dzienniki wiedeńskie dono[szą] ze źródeł urzędowych, że Polska objęła gwa[ran]cję pożyczki austrjackiej do wysokości 10 proce[nt].

KONFERENCJA BAŁTYCKA.

**Ryga.** (PAT). 6/10. Na konferencję rewel[ską] wyjeżdżają ze strony Łotwy prezydent minist[rów] Mejerowicz, dyrektor departamentu minister[stwa] spraw zagranicznych Szuman, oraz pułk. Ram[...]

**Ryga.** (PAT). Przybywa tu w przejeździe [...] Rewla polski min. spraw zagr. Narutowicz. W [so]botę popołudniu udaje się w dalszą podróż [do] Rewla.

KONFERENCJA PAŃSTW SUKCESYJNYCH.

**Budapeszt.** (PAT.). Konferencja w spra[wie] funduszów należących do obywateli państw [suk]cesyjnych, złożonych jeszcze w węgierskiej Ka[sie] oszczędności, została otwarta wczoraj bez pr[zed]stawicieli Jugosławji i Rumunji. Wobec [tego] przedstawiciele Węgier, Austrji, Czechosłowa[cji i] Polski odbyli tylko krótkie rokowania przyg[oto]wawcze, wstrzymując się z powzięciem definity[w]nych postanowień do przybycia delegatów rum[uń]skich i jugosłowiańskich.

PRZESILENIE GABINETOWE W CZECHACH.

**Praga.** (AW). „Cesko-slov.-republika" dono[si], że powierzenie prezydentowi min. Svehli fu[nkcji] utworzenia nowego gabinetu, napotkało na [...] demokratów i narodowych socjalistów. Wo[bec] tego misja jego spełzła na niczem i przesil[enie] trwa dalej.

ZMIANY NA FRANCUSKICH PLACÓWKACH DYPLOMATYCZNYCH.

**Paryż.** (PAT). Wbrew wiadomościom niekt[ó]rych dzienników, dyrektor spraw handlowych [w] min. spraw zagr. **Herbette** mianowany zost[ał] **ambasadorem francuskim w Brukseli** na miejsc[e] **De Margerie,** który mianowany będzie **amba[sa]dorem w Berlinie** na miejsce Karola Laurent.

PRZED WYBOREM NOWEGO PREZYDENTA RZESZY.

**Berlin.** (AW). Termin wyborów wyznaczony będzie na 3 lub 10 grudnia. Ostateczna decyzja zapadnie w dniach najbliższych. Sprawa kandydatury nie jest jeszcze dostatecznie rozstrzygnięta. Prawica dąży do uzyskania zgody wszystkich stronnictw z wyjątkiem socjalistycznych na kandydata kompromisowego. Zwolennicy Stinnesa sprzeciwiają się stanowczo kandydaturze Eberta. W razie niedojścia do porozumienia, prawica chce wystąpić z własnym kandydatem. Z wnioskiem o przedłużenie prezydentury Eberta nie wystąpi żadne stronnictwo.

ROSJA GINIE Z GŁODU.

**Genewa.** (PAT). Komitet pomocy dr Nansena ogłasza niepokojący komunikat o sytuacji aprowizacyjnej w Rosji. Według doniesień rosyjskiego urzędu statystycznego na Ukrainie, żniwa przyniosły zaledwie 32 miljony ton zboża. Równocześnie wzrasta wśród ludności śmiertelność w za[...]straszający sposób.

—oo—

## Wiadomości telegraficzne.

**Gen. Sikorski jedzie do Belgji.** Bruksela. Gen. Sikorski przybędzie tu w poniedziałek rano i będzie przyjęty przez ministra wojny i szefa sztabu generalnego. (PAT).

**Flota polska rewizytuje Estonję.** Do Rewla przybyły polskie okręty wojskowe „Komendant Piłsudski i „Generał Haller“. Przyjazd ten uważany jest jako rewizyta, złożona przez flotę polską Estonji, wobec tego, że w z. r. estoński statek wojenny „Lembit“ odwiedził Gdańsk. (PAT).

**Flota rosyjska zapowiada wizytę na Bałtyku,** Rewel. Przedstawiciel sowjecki uprzedził rząd estoński o wizycie rosyjskiej floty w Rewlu, oraz w innych portach państw bałtyckich. Wizyta ta ma podkreślić tendencje pokojowe Rosji. (PAT).

**Dwa francuskie samoloty wojskowe wylądowały bez zezwolenia** na budapesztcńskiem polu lotniczem. Komendant lotniska natychmiast zaprotestował na zasadzie odnośnych artykułów traktatu w Trianon. Samolóty udały się w dalszą drogę do Bukaresztu. (PAT.).

**Wojska Envera Paszy rozbiły pod Samarkandą dwie dywizje bolszewickie.** (PAT).

**Kradzież tajemnic dyplomatycznych.** Na włoskiego podsekretarza stanu w ministerstwie spraw zagranicznych Tosti'ego dokonano napadu rabunkowego w podróży z Genewy do Rzymu. W czasie napadu wpadły sprawcom w ręce ważne tajne dokumenty, dotyczące umów angielsko-włoskich. (PAT).

## Na horyzoncie wyborczym.

### KANDYDATURY STRONNICTW LUDOWYCH WE WSCH. MAŁOPOLSCE.

**3. Polskie Stronnictwo Ludowe Lewica** (Stapiński) zgłosiło w tut. Komisji okręgowej wyborczej swoją listę kandydatów do senatu i listę do Sejmu z okręgu podlwowskiego. Na liście senackiej umieszczony jest na pierwszem miejscu poseł Stapiński, na drugiem dr. M. Grek, adwokat. Na liście sejmowej podmiejskiej na pierwszem miejscu W. Smolnicki, rolnik, sekretarz gminny w Zubrzy, na drugiem dr. J. Majewski, urzędnik Magistratu lwowskiego. Numer tych obu list jest 13.

**1. P. S. L. „Wyzwolenie"** stawia w okręgu tarnopolskim p. Mackowa, urzędnika ministerjalnego i inspektora szkolnego Urbańskiego z Przemyślan, w złoczowskiem p. Łomnickiego, w stanisławowskiem dra **Vincenza**, literata.

**Poseł Śliwiński kandyduje do Senatu w okr.** lwowskim i tarnopolskim.

**2. Poseł Witos kandyduje** na czele listy P. S. L. w tarnopolskiem i stanisławowskiem, znany z ostatnich afer p. Bryl chce zaszczycić swoją osobą okręgi lwowski miejski i złoczowski, co może przyprawić P. S. L. **o stratę** paru mandatów.

### BLOK POLSKICH STRONNICTW CENTROWYCH

Powstał we Lwowie, w skład jego wchodzą następujące ugrupowania:

1. Unia narodowo-państwowa, łącząca w sobie na gruncie lwowskim: a) Polskie Stronnictwo demokratyczne, b) Polskie stronnictwo postępowe. 2. Polskie Centrum mieszczańskie. 3. Polskie Centrum, w którem mieszczą się: a) Grupa pp. Skulskiego i Ponikowskiego, b) Grupa mieszczańska Rosseta, c) Stronnictwo katolicko-ludowe, 4) Klub społeczno-narodowy. Porozumienie obejmuje całą wschodnią Małopolskę.

### MŁODSI SJONIŚCI ZWALCZAJĄ BLOK MNIEJSZOŚCI.

**Warszawa.** (PAT). Komitet młodo-sjonistów w piśmie wystosowanem do prasy żydowskiej stwierdza, że do bloku mniejszości nie przystąpił i ostro występuje przeciw niemu.

—oo—

## Z OPERY.

**„Traviata". — Debiut pny J. Frenklówny.**

Wobec stałego braku śpiewaczek koloraturowych na scenie lwowskiej, debiut pny Janiny Frenklówny oznacza zwrot ku lepszemu. Jej kreacja Violetty była trafna i ujmująca. Przyczyniły się do tego zarówno zalety głosowe, jak sceniczne. Głos debiutantki — kształcony pod kierunkiem pp. Marji i Zofji Kozłowskiej — posiada dyskretne brzmienie, ładna technikę koloraturową, lekkość w pianissimach i dobrą dykcję. O prowadzeniu kantyleny, o frazowaniach muzycznych można się tylko dodatnio wyrazić. Widać było staranne przygotowanie i pewność w opanowaniu całości. Gra p. Frenklówny szczegółowo obmyślana świadczyła o talencie scenicznym. Do najlepszych scen zaliczyć można duet w pierwszym oraz arję i duet w ostatnim akcie.

Małą uwagę możnaby skierować do ostatniej sceny, w której padanie na podłogę w obecności tylu osób ratujących jest nieco nieprawdopodobnem.

Inne role pozostały bez zmian.

Całość prowadził starannie p. J. Lehrer.

**Dr. A. Sołtys.**

## Kalendarzyk historyczny.

### CO SIĘ STAŁO W DNIU 8 PAŹDZIERN KA?

W r. 451 IV. sobór Ch lcedoński. — W r. 1354 zamordowanie Mikołaja Rienzi, trybuna rzymskiego. — W r. 1492 załoga Col mba grozi mu wyrzu eniem go z okrętu w morze. — W r. 186? Bismarck zostaje kanclerzem Prus. — W r. 1866 Prusacy zajmują Frankfu t n. M. W r. 1870 Francuzi odpierają atak na St. Q entin. — W r 1900 car oznajmia, że Rosja nie zam erza okupowa: żadnej c ę ci Chin.

## KRONIKA.

**Kalendarzyk.**

Dziś rz. kat. Justyny p.; gr. kat. Fleklly. **Jutro rz. kat. A. 18 po Sw.;** gr. kat. N. 18 po Sosz. — **Wschód słońca** 5 34, zachód 4·51.

**Repertuar Teatru Wielkiego.**

**Początek przedstawień o g. 7·30 wiecz.**

Sobota „Nair“, „Wesele w Ojcowie“ i „Sen Arlekina“, wielki balet.

Niedziela o 3·30 popoł. „Wesele Fonsia“ — wieczór „Faust“ (gość. występ A. Didura i E. Didurówne).

Poniedziałek „Tosca“ (gość. występ A. Didura).

**Repertuar Teatru Nowości.**

Sobota „Manewry jesienne“.

Niedziela „Rozwódka“.

Poniedziałek — Teatr zamknięty **z powodu generalnej próby** z „Bajadery“.

**Mały teatr miejski:**

Sobota, niedziela i poniedziałek „Powrót“.

**Teatr art.-lit. „Ul“** Ossolińskich 10. od d. 7. do 14 października r. b.

Program V. Występy Andy Kitschman i Marka Windheima; Część koncertowa: **Sketch** z paryskiego **Grand** Guigniola, „Przewodnik śmierci“. Farsa z repertuaru Orfeum Budapest. „Bohater z kawiarni de la pfe“. Początek o godz. 8-mej wieczór. W poniedziałki i piątki za okazaniem legitymacji urzędniczej 50% zniżk .

**Repertuar Biura Koncertowego M. Tuerka**

Wtorek 10. Października: Mikołaj **ORŁOW** pianista. Piątek 13. października Trio Połn aka, Demana, Decherta.

## We Lwowie.

**— Zawiadamiamy, że z dniem 8. b. m.** wstrzymujemy wysyłkę pisma tym prenumeratorom, którzy nie mają **wyrównanej prenumeraty** do 1-go października b. r.

**— Jugosłowiańska misja handlowa**, której przyjazd zapowiedziano, nie przybyła do naszego miasta w dniu wczorajszym. — Prawdopodobnie przyjedzie dziś.

**— „Dzieje salonu“** Wroczyńskiego, wznowiła wczoraj nagle dyrekcja teatru w teatrze Wielkim. Odbiło się to wyraźnie na sposobie wiązania scen i budowania nastroju. Rzekomy patos etyczny sztuki, skonfrontowany z wypadkami realnemi życia, brzmiał jeszcze sztuczniej, jeszcze fałszywiej.

Marylkę zagrała p. **Romanówna**, ujmując ją zgodnie ze swą indywidualnością bardzo ładnie i zwarcie, a zgoła odmiennie od swych poprzedniczek w Warszawie i Lwowie. Nie było w tej roli naiwnej szczebiotliwości, lecz liryzm miękkiego, bezbronnego ulegania wypadkom życia, płynność wdzięczna gry i szczerość uczucia. — Na scenę, skądś z daleka, zabłąkała się murzynka Jasigindża z pięknej powieści: „Batualí“ z pomalowaną straszliwie twarzą, z okropnem piórem na głowie.

**W. J.**

— **„Bajadera“ Kalmana**, która nie była dotąd wystawiana na żadnej scenie polskiej po raz pierwszy zaprezentuje się nam w Teatrze Nowości we wtorek. Dyrekcja nie szczędziła kosztów, sprawiając nowe dekoracje, kostiumy i dając nowe urządzenia świetlne. Reżyserja spoczywa w pewnych rękach p. Kuligowskiego, który ponadto kreuje rolę Maharadży. W roli Bajadery wystąpi p. Miłowska. W głównych rolach wystąpią pp. Szczęsna, Tatrzański, Olędzki i A Kowalski. Dyryguje p. Stadler. W akcie drugim taniec Bajader, w akcie trzecim nowość „Jazz-Band“ układu Ciesielskiego, odtańczą pp. Burkacka i Ciesielski. Tańce i ewolucje St. Faliszewskiego.

**— Węgiel nie podrożeje!** Wbrew zapowiedzi właściciele składów węgla we Lwowie, jakoby miał węgiel wkrótce podrożeć, donoszą z Krakowa:

„Według wiadomości nadchodzących z Katowic, podwyżka cen węgla na razie nie nastąpi. Podwyżka spowodowaną jest tylko na wypadek, gdyby koszta transportu poszły w górę.“

**— Skutki zniesienia taryfy maksymalnej.** Zniesienie taryfy maksymalnej wyszło, jak zwykle na korzyść paskarzy, a szczególnie prowiantowych grosistów, którzy się uwolnili od nieprzyjemnych kar pieniężnych. Dzięki „patrjotycznej“ robocie tych „obywateli“ w całem mieście zupełnie niema cukru, a jeżeli jest, to po cenie 1.250 mp. za kg. A władze nasze śpią jak zwykle.

**— Wiec urzędników sądowych.** Stowarzyszenie sądowych urzędników, oficjantów i pomocników kancelaryjnych apelacji lwowskiej urządza wiec dnia 8. bm. o g. 10. w sali rozpraw sądu przy ul. Batorego l. 3 z następującym porządkiem dziennym: 1) Sprawa posunięcia urzędników, oficjantów i pomocników kancelarji sadowej do wyższych stopni. 2) Wnioski.

**— Pomoc lekarska dla emerytów, wdów i sierot po urzędnikach** na koszt państwa. Wojewoda lwowski zwrócił się do min. zdrowia publicznego z przedstawieniem, by pomoc lekarską, zorganizowaną na koszt skarbu państwa dla funkcjonarjuszów państwowych, rozciągnięto także na emerytów, tudzież wdowy i sieroty po funkcjonarjuszach państwowych, którzy najbardziej pomocy lekarskiej potrzebują, a przy niskiem uposażeniu są jej zupełnie pozbawieni. Min. zdrowia poparło ten wniosek wojewody i odstąpiło go do załatwienia prezydjum Rady ministrów i ministerstwu skarbu.

**— Odszkodowanie za paczki pocztowe.** Z ministerstwa poczt i telegr. otrzymaliśmy następujące wyjaśnienie:

Na artykuł pod tytułem „Rzetelność pocztowa“ umieszczony w „Kurjerze Lwowskim“ Nr. 176 z dnia 6. ·m. zawiadamia się Szanowną Redakcję, że tut. rozporządzeniem z dnia 20. czerwca br. L. 2949/V ogłoszonem w Dz. U. Rz. P. Nr. 49 część 440 odszkodowanie za paczki pocztowe, bez podanej wartości, począwszy od dnia 1 lipca br. podwyższone zostało na 300 mk. za każdy kilogram wagi brutto tj. 33 razy w porównaniu z wymiarem dotychczasowego odszkodowania na podstawie tut. rozp. z dnia 29. sierpnia 1919 r. (Dz. u. Rz. P. Nr. 78) które wynosiło 6 mk. za każdy kilogram. Ponieważ każdy nadawca uprawniony jest do podania wartości zawartości paczki w granicach do 100.000 mk. za osobną taryfową opłatą od podanej wartości i tem samem zabezpieczyć się przed szkoda na wypadek zaginięcia lub uszkodzenia paczki w czasie przewozu pocztą, przeto zdaniem ministerstwa poczt i telegrafów, interesy publiczności odnośnie do paczek są zabezpieczone. W sprawie odszkodowania za przesyłki polecone w ruchu krajowym zamierzone jest podwyższenie odszkodowania do kwoty 500 mk. W sprawie tej toczy się korespondencja z ministerstwem skarbu ze względów budżetowych. Odnośnie do odszkodowania za przesyłki polecone w ruchu zagranicznym wynoszącego 50 franków wyjaśnia się, że norma tego odszkodowania ustalona została w międzynarodowej konwencji

pocztowej i nie może mieć wpływu na przepisy o ruchu wewnętrznym. — Za kierownika ministerstwa p. i t. dyrektor departamentu w. r.

— **Echa agitacji warchołów ukraińskich.** Wczoraj przed trybunałem sądu przysięgłych pod przewodn. sędziego okręg. Niewiadomskiego odbyła się rozprawa przeciw Olenie Iwasij, włościance z Kamionki Krzywe, koło Rawy Ruskiej, oskarżonej o zbrodnię zakłócenia spokoju publicznego. W czasie ostatniej konskrypcji oskarżona, która miała częste konszachty z miejscowym parochem, podburzała ludność, aby nie zgłaszała się do konskrypcji, wyzywała komisarzy konskrypcyjnych i groziła im kułakiem. Na wczorajszej rozprawie wyparła się winy, lecz świadkowie potwierdzili oskarżenie. Obrońca jej wystąpił z wnioskami, zabarwionymi sosem politycznym, wypowiadając znane komunały agitatorów ukraińskich o Galicji wschodniej. Domagał się między innemi, aby osławionego dr. Kościa Lewickiego sprowadzić aż z Wiednia jako eksperta w tej sprawie. Trybunał wnioski odrzucił. Potem jeszcze raz w końcowem przemówieniu zaczął obrońca bredzić o traktacie międzynarodowym, ale przewodniczący nie pozwolił mu rozwijać „myśli politycznych“. Ostatecznie na podstawie werdyktu sędziów przysięgłych trybunał skazał Iwasijową na sześć miesięcy więzienia.

— **Samobójstwo czy morderstwo?** Wczoraj rano w mieszkaniu przy ulicy Kochanowskiego l. 102 znaleziono przestrzelone zwłoki 33 letniego Mieczysława Czechowskiego, b. urzędnika banku rolniczego. Policja, wezwana na miejsce wypadku, stwierdziła podejrzany fakt, wskazujący, jakoby denatowi włożono rewolwer do ręki już po jego śmierci. Zawiadomiono o tem spostrzeżeniu prokuratora i zarządzono śledztwo. W mieszkaniu znaleziono dwa listy, pisane do żony śp. Czechowskiego z Krakowa rzekomo przez jej ojca, a wzywające ją w sposób bardzo energiczny, aby porzuciła męża-pijaka, który się już nie poprawi, a który z pewnością umrze, jeśli go opuści, aby przyjeżdżała bezzwłocznie do Krakowa. Wezwaniu temu p. Czechowska zadość uczyniła i zabrawszy wszystkie rzeczy, opuściła męża.

— **Zamach samobójczy.** Wczoraj rzucił się w zamiarze samobójczym z I. piętra domu przy ul. Kętrzyńskiego l. 11. Kazimierz Nowosad, liczący lat 27. Doznał on silnego potłuczenia piecców i zranienia stopy. Po zaopatrzeniu przez stację ratunkową, odwieziono Nowosada do szpitala. Powód samobójstwa nieznany.

— **Ofiara nieostrożności.** Przez nieostrożność dostał się wczoraj na dworcu głównym koło wielkiej rampy maszynista kolejowy 35-letni Ludwik Buraczek między zderzaki. Skutkiem zgniecenia klatki piersiowej dostał wybuchu krwi. Po udzieleniu pierwszej pomocy przez stację ratunkową, odstawiono go do szpitala.

— **Przymusowo strajkujący.** Stanisław Wojciechowski, czeladnik introligatorski, idąc wczoraj rano do pracy, został przytrzymany przez strajkujących towarzyszy i odstawiony przez nich do lokalu organizacji, znajdującego się w Rynku pod l. 8. Tu został internowany i dopiero przy pomocy policji udało się go uwolnić.

— **Smutny koniec wesołej zabawy.** Strojanowski Józef, szereg. VI. dyonu żandarmerji i Kiziński Aleksander, szereg. VI. pułku strzelców konnych, zabawiali się wczoraj wieczorem wesoło za pieniądze otrzymane przez tego ostatniego od rodziców z Warszawy. W stanie podchmielonym udali się oni do domu przy ul. Źródlanej l. 7, zamieszkanego przez dwie kapłanki lekkich obyczajów, 32-letnią Justynę Małeczkowicz i 20-letnią Salkę Hrapliwą. Podczas sprzeczki powstałej na tle pieniężnym, Kiziński wyjął scyzoryk i przebił nim rękę Małeczkowicz. Wtedy wystąpił w obronie napadniętej kochanek Hrapliwej, Michał Perczak (notowany złodziej) i zranił silnie nożem Kizińskiego w głowę. Epilog naturalnie rozegrał się na inspekcji policji. Kizińskiego w stanie nieprzytomnym odwieziono do szpitala, a Małeczkowicz po zaopatrzeniu ręki wraz z resztą towarzystwa zamknięto w areszcie.

## Z całej Polski.

— **Podróże ministerjalne.** 6. bm. przyjechał z Warszawy do Krakowa prezydent ministrów dr. Julian Nowak i min. oświaty d. Kumaniecki. Przybyłych powitał na dworcu wojew. Gałecki, wicewojewoda, starosta, oraz inni przedstawiciele władz.

— **Projekt podwyższenia podatków.** Z Warszawy donoszą, że ministerstwo skarbu proponuje zmianę taryfy podatku dochodowego, przyczem ma być podwyższona norma minimum egzystencji. Podatek gruntowy skutkiem wzrostu cen ma zostać podwyższonym nie jak projektowało ministerstwo skarbu dwudziestokrotnie — lecz wyżej.

Wreszcie projektuje ministerstwo skarbu, aby dotychczasowy podatek przemysłowy pobierany był w przyszłości nie od dochodu, lecz od obrotu przedsiębiorstw przemysłowych. Wysokość tego podatku wynosić ma 2 proc. od obrotu przedsiębiorstw przemysłowych.

— **Podatek miejski od lokali w Warszawie,** wprowadzony od lipca w wysokości dwukrotnego czynszu zasadniczego dał około **1 miljarda mk.** do 1. stycznia. W r. 1923 podatek ten ma być 5-krotnie podwyższony.

— **Organizacją nowej 8 proc. polskiej pożyczki państwowej** (wewnętrznej) zajmuje się urząd pożyczek państw. w Warszawie, na którego czele stanął p. Kucharzewski.

— **Podwyżki dla personalu teatralnego w Warszawie.** Do prezydjum miasta zgłosili się przedstawiciele artystów i zespołów artystycznych teatrów miejskich i przedstawili swe żądania co do poprawy bytu. Po zbadaniu tej sprawy, magistrat postanowił, aby ustalono na miesiąc wrzesień normy wynagrodzeń podwyższyć dla członków orkiestry o 20 proc., a dla członków chórów o 25 proc.

— **Kinematografy warszawskie** opłacają na rzecz m. Warszawy rocznie **2 miljardy 400.000 marek pol.** Z Warszawy donoszą: „Onegdaj u prezydenta miasta odbyła się narada z właścicielami kinematografów w sprawie projektowanego przez miasto podniesienia podatku od widowisk do 100 mp. od biletu na odbudowę „Rozmaitości“. Spodziewane jest dojście do porozumienia. Kinematografy dają obecnie miastu 200 miljonów mp. cają we Lwowie obecnie kina i kabarety na rzecz miasta?

— **Otwarcie teatru polskiego w Katowicach.** Przybytek kultury i sztuki, wzniesiony przez ciemięzców w Katowicach na zagładę znienawidzonej mowy polskiej, stał się zrządzeniem Opatrzności, własnością prawych właścicieli tej ziemi. Gmach, który był symbolem panowania obcych, wysunął się z rąk uzurpatorów, a w murach, w których nigdy nie miał się odezwać dźwięk polski rozbrzmiewać odtąd będzie swobodnie słowo polskie i pieśń polska. Muzy polskie znajdą w nich stały przybytek, promieniując na całą Górnośląską Ziemicę. Oddawna z takiem utęsknieniem oczekiwana chwila objęcia na stałe Teatru w Katowicach przez prawych gospodarzy tej ziemi przypada na dzień 7. i 8. bm. uczczona będzie uroczystą „Akademją“. Dyrekcję teatru Polskiego w Katowicach sprawuje p. dr. Wierzbicki.

## Ze świata.

— **Hohenzollerni rozpisali się!** B. następca tronu niem. zapowiada ukazanie się dzieła: „Moje wspomnienia z czasów walki bohaterskiej Niemiec“. Obecnie papa drukuje pamiętniki swe, które, o ile nie są frazesami, napotykają na ciągłe zarzuty przekręcania faktów, co udowodnił już „Matin“.

— **„Lewy kapitan“.** Pan Franciszek J. wstępując do armji czeskosłowackiej podał, że ma maturę i jest studentem akad. sztuk pięknych. Jako człowiek z cenzusem awansował aż na kapitana. Wreszcie pokazało się, że pan kpt. ma tylko parę klas handlówki. wówczas sąd wojskowy wpakował „lewego“ oficera na pół roku twierdy, jako oszusta. — Wypadki takie są znane z wielu armji nowosformowanych. Sądy wojskowe powinny podobnie ostro zawsze postępować!

## Zebrania, odczyty i widowiska.

— **Na dochód wdów i sierót po dziennikarzach polskich** odstępuje cyrk A. Ciniselli cały dochód z przedstawienia w piątek, dnia 13. bm. Na doborowy program przedstawienia złożą się co najwybitniejsze siły zespołu cyrkowego. — Przedstawienie to będzie prawdziwą atrakcją sezonu. Godny poparcia cel i dochód ściągnie zapewne tych wszystkich, którzy pragną zasilić fundusze tak bardzo potrzebujących wdów i sierot po dziennikarzach polskich.

— **Abrahamczycy,** jakoteż wszyscy, którzy służyli w grupie rotm. Abrahama, zechcą się zgłosić do zapisania na członków do Związku na zebraniu, które odbędzie się w sali Sokoła-Macierzy w sobotę o godz. 19 (7 wiecz.)

Uczestników bitwy pod Zadwórzem dotyczy sprawa odznaczeń i pokrycia ich kosztów.

Sprawa ogólnie ważna. Liczne jawienie się konieczne.

— **O Rumunji.** W sobotę dnia 7. paźdz. o godz. 7 wiecz. odbędzie się staraniem Czytelni Akademickiej w sali Twa Politechnicznego, Zimorowicza l. 9, odczyt p. Naudrsa Grigore (w języku polskim) o „Rumunji współczesnej“. Wstęp 300 mk. Bilet akademicki 100 mk.

— **Towarzystwo naukowe we Lwowie.** Posiedzenie wydziału histor.-filozof. odbędzie się we wtorek 10. bm. o g. 5 popoł. w pracowni bibljoteki im. Ossolińskich. Porządek dzienny: 1) Prof. Szelągowski: Prusy wschodnie przed uniezależnieniem. Sprawozdanie z podróży naukowej. 2) Dr. W. Rolny: Najstarsza księga konsystorza łacińskiego we Lwowie.

— **Pełne posiedzenie lw. Izby handl. i przem.** odbędzie się we środę 11. bm. o g. 5 popoł. w sali posiedzeń.

— **Wystawa obecna w Towarzystwie Sztuk Pięknych** (gmach Muzeum Przemysł.) trwać będzie jeszcze do środy, 11. bm. W sali sprzedaży urządzono na krótki czas pokaz akwarel i rysunków Nowotnowej przed wysłaniem ich na wystawę do Krakowa; są to studja kwiatowe i szkice architektoniczne z Gdańska. — Wystawa prac artystów warszawskich i krakowskich w Salonie Jesiennym w Pałacu Sztuki na placu Targów trwa. Na dzień 13 bm. przygotowuje zarząd Towarzystwa wystawę A. Terleckiego z Zakopanego, połączoną z nową wystawą A. Bunscha.



## Komunikaty.

**Instytut technologiczny** rozpoczyna w przyszłym miesiącu nowy kurs szkoły samochodowej dla uczestników z średnim wykształceniem ewent. i z przedwstępnem wykształceniem fachowem. Kurs odbywający się w godzinach wieczornych trwa cały rok szkolny i obejmuje obok części teoretycznej także ćwiczenia warsztatowe i praktyczną naukę jazdy. Informacje i zgłoszenia w biurze Instytutu technologicznego Lwów, Boulevarda 5. II. p. od godz. 9-ej do 2-giej. 2411

## ZAPISKI.

**A. Gruszecka-Nitschowa.** Podręcznik do nauki o Polsce. Lwów-Warszawa. Książnica Polska T. N. S. W. 1922. s. 204. Nowa książka o Polsce znacznie się różni od dotychczasowych prób w tym kierunku, w wielu ustępach znacznie je wyprzedza. Autorka podzieliła materjał na 4 rozdziały, w pierwszym z nich zajmuje się ziemią i ludnością państwa polskiego, następnie omawia stosunki gospodarcze, organizację państwową z objaśnieniem ogólnych pojęć prawnych i politycznych. W zakończeniu zaś traktuje o kulturze i życiu społecznem.

Niektóre ustępy są wprost znakomite n. p. o polityce rolnej lub kulturze warstw społecznych. Autorka ujęła temat w formę zajmującego opowiadania, w którem wnika w zasadnicze zagadnienia życia polskiego bardzo głęboko i trafnie a objektywnie je charakteryzuje. Zawsze pamięta że celem jej jest budzić ducha obywatelskiego i wskrzeszać kult państwowości, toteż książka ta powinna znaleźć się nie tylko w rękach młodzieży, ale i najszerszych warstw społeczeństwa, które znajdą tam źródło najpotrzebniejszych wiadomości o Polsce współczesnej.

**K. T.**

—oo—

## ŻYCIOWY SPRYT.

(Bajka.)

Złodziejstwem sroki oburzone ptaki,
by dać wyraz bezbrzeżnej dla sroki pogardy,
na wiec, w tym celu zwołany,
przez pawie,
zleciały, obsiadując i drzewa i krzaki,
tak tłumnie, że nie brakło z nich nikogo
prawie —
i wniosek nagły przez ptaszęce stany
sformułowany,
wniosek w treści bezwględny, w brzmieniu
swojem twardy,
ujęty w jurydyczne i misterne ramy,
ogłaszają tłumnemu ptaków zgromadzeniu:
— „Srokę ze społeczeństwa ptaków... wy-
kluczamy,
„jako-że hańbi ptaków dobre imię!"
Wrażenie wniosku... olbrzymie!!
Ptaki słuchają słów groźnych w skupieniu.
Nagle... kruk czarny zakrakał złowrogo,
bijąc się skrzydłem o boki:
— To kara — mojem zdaniem — zbyt mała
dla sroki!
„Na nią zgodzić się ptaki stanowczo nie mogę!
„Ja żądam... kary śmierci!"
— — — — — — — — —
Na to szara wrona, siostra kruka — ogromnie
zdumiona,
stanąwszy tuż przy kruku, szepce mu do ucha:
— „Zlituj się! Toć... sam kradniesz, a sądzisz
tak ostro!!"
szepnął: — „Jesteś głupia siostro!
„Widzisz przecie, że wniosków całe ptactwo
słucha!?
„Więc cóż?"
— „Co? To, że mówię w naszym interesie:
„że ten wniosek mą cnotę wśród ptaków
podniesie!"

**Leon Żypowski.**

## KRONIKA SPORTOWA.

**Pogoń.** W niedzielę 8. bm. **odbędzie się** walne zebranie członków sekcji narciarskiej L. K. S. Pogoń w lokalu klubu, ul. Zyblikiewicza 17. Przedmiotem zebrania bardzo ważne sprawy nadchodzącego sezonu narciarskiego.

**Robotniczy klub sport.** rozegra 2 matche w sobotę z Akad. zw. sport., w niedzielę z Pogonią II. Początek w obydwa dnie o godz. 3 popoł. Pogoń II i A. Z. S. stając do zawodów z R. K. S. dają chwalebny przykład innym drużynom sport. wśród których rozszerza się coraz bardziej antagonizm partyjny, który nie powinien krzewić się w sporcie.

**Finlandja—Polska.** Reprezentacyjna drużyna piłki nożnej w Finlandji, która przyjeżdża w tych dniach do Budapesztu w celu rozegrania matchu z reprezentacją węgierską, zatrzyma się w drodze powrotnej w Krakowie i zmierzy się tam dnia 15. bm. z reprezentacją Polski. Będzie to szóste z rzędu spotkanie międzynarodowe. (PAT.).

## OGŁOSZENIA



## Kurjer ekonomiczny.

Lwów, 6. października

\+ **Obrady w sprawie cukru.** W ministerstwie skarbu odbywają się narady z przedstawicielami przemysłu cukrowniczego w sprawie przyznania temu przemysłowi, podobnie jak w latach ubiegłych, kredytów niezbędnych do przeprowadzenia rozpoczynającej się obecnie kampanji. Punktem wyjścia tych narad była sprawa ustalenia cen sprzedaży cukru tegorocznego. — Na zasadzie szczegółowo przez obie strony przeprowadzonej kalkulacji, cenę tę ustalono w wysokości 62.000 marek za 100 kg. bez akcyzy. Cena cukru w kampanji zeszłorocznej wynosiła najpierw 46.000 za 100 kg., następnie (na wiosnę) obniżona została na 42.000, a w lecie na 36.000 mk. Czyli przeciętna cena cukru w kampanji zeszłorocznej wynosiła 41.500 mk. (bez akcyży). Tym sposobem cukrownie uzyskają za cukier tegoroczny przy cenie 62.000 mk. za 100 kg. cenę o 50 proc. wyższą od przeciętnej zeszłorocznej. Ponieważ w porównaniu z rokiem ubiegłym ceny buraków poszły w górę o blisko 100 proc., cena węgla o 300 do 350 proc., zależnie od gatunku, cena smarów o 280—320 proc., cena worków o 250 proc., robocizna o 275 proc., przeto 50 proc. zwyżki ceny cukru uznać należy bezwzględnie w obecnych warunkach za umiarkowaną. Stwierdzić też należy, że za cukier w kampanji roku 1920/21 cukrownie osiągnęły cenę 32.500 za 100 kg. wobec 41.500 w r. 1921/22. Osiągniętym przez cukrownie w ciągu ostatniego lata cenom cukru (32.500, 41.500, 62.000) odpowiadały w tych samych latach ceny buraków w wysokości 1300, 2000 i 3800, oraz 4000 za 100 kg. Czyli stosunek ceny buraków do ceny cukru wynosił w kampanji w r. 1920/21 1/25, z r. 1921/22 1/23, zaś obecnie 1/16 (w przybliżeniu). Tak znaczne osłabienie tempa wzrostu ceny cukru w roku bieżącym w porównaniu z okresami poprzednimi, pomimo dotkliwego spadku waluty jest wynikiem bardzo silnego wzmożenia produkcji cukru w związku z wydatnem rozszerzeniem obszaru plantacji buraczanych, oraz podniesieniem sprawności technicznej przemysłu cukrowniczego. (Komun. min. skarbu).

\+ **Wynik zbiorów w r. 1922.** Główny Urząd statystyczny przesyła komunikat o zbiorach w b. roku z zastrzeżeniem, że nie są to liczby ostatecznie ustalone. Z danych tych wynika, że przeciętny **plon będzie nieco niższy,** niż to było przewidywane w miesiącu sierpniu, **przed ukończeniem** zbiorów. Mianowicie **przeciętna wydajność** w centnarach metrycznych (100 kg.) w hektarach (1'8 morgi polskiej albo 4 morgi magdeburskie albo 0'9 dziesięciny) jest następująca: Dla całej Polski: pszenica ozima 11'1, pszenica jara 10'2, żyto ozime 11'3, jęczmień jary 11'3, owies 11'2. W województwie lwowskiem: pszenica 10'3, żyto 11'9, jęczmień 12'8, owies 11'8. **Ogólny zbiór dla całej Polski** wraz z Ziemią Wileńską bez Górnego Śląska jest następujący: **pszenica 1,150.000 tonn, żyto 5,132.000 tonn, jęczmień 1,297.000 tonn, owies 2,655.000 tonn.**

Jeżeli porównamy te daty z rokiem ubiegłym, pomijając Ziemię Wileńską (dla której za z. r. brakuje dat), to pszenicy jest więcej o 12'6%, żyta o 17'6%, jęczmienia o 4'1%, owsa o 19'3%. (PAT.).

\+ **Ruch handlowy z Jugosławją.** Jugosłowiański zarząd poczt zawiadamia, że dla towarów przesyłanych do Jugosławji w celach handlowych pod adresem kupców, wymagane jest pozwolenie na przywóz, udzielone adresatom **przez** komisję Banku narodowego jugosłowiańskiego. Urzędom celnym jugosłowiańskim nie wolno poddawać ocleniu przesyłek pocztowych, co do których adresaci nie przedstawią pozwolenia na przywóz. (PAT).

\+ **Widoki urodzajów w Niemczech.** Długa zima i chłodna wiosna wpłynęły na opóźnienie siewów i stanu wegetacji. Niewielkie bardzo opady śnieżne spowodowały niekorzystne przezimowanie i dosyć znaczne straty w uprawach rzepaku, pszenicy i jęczmienia ozimego, oraz koniczyn. Z tych powodów widoki na tegoroczne urodzaje w Niemczech przedstawiają się niezbyt pomyślnie. Uprawy żyta zapowiadały się lepiej, lecz były dość rzadkie i słomy będzie mało. Podobnie ma się z pszenicą i jęczmieniem. Okres początkowej suszy najgorzej odbił się na stanie owsów, przy bardzo słabym urodzaju na słomę.

### Giełda.

\+ **Giełda zbożowa.** Wielki popyt za pszenicą i żytem trwa nadal, podaż znikoma. Transakcje na giełdzie w życie po 19.500, jęczmieniu po 21.500 i owsie po 21.500 (stacja załadowcza). — Poza giełdą ruch słaby z powodu braku zboża gotowego do odstawy. Tendencja chwiejna, usposobienie słabe. Następne zebranie giełdy zbożowej dnia 9. bm. o g. 5. popoł.

\+ **Giełda pieniężna.** W papierach dywidendowych kursa słabsze, transakcje w Pezetach, za które płacono pod koniec zebrania 1900. Chodorów zakończył 4775. PTH. notował 800. Karpalit 2050. Dla akcji bankowych i papierów lokacyjnych brak zainteresowania. Waluty z wyjątkiem Berlina znacznie mocniejsze. Dolary początkowo 9420, pod koniec 9400. Praga notowała 320, pod koniec 318, przy silnym popycie. Berlin ustalił się przy kursie 4.38. Wiedeń 12.90. Za marki niem. płacono 4.60. Za korony czeskie 312. Tendencja w akcjach zniżkowa, w walutach wybitnie zwyżkowa. Usposobienie bardzo silne.

### Kursa giełdy lwowskiej.

Ż = żądają, T = transakcje. Zresztą: płacą.

| A) Akc. Bank. | 6 paźdz. | B) Akc. przem. | 6 paźdz. |
|---|---|---|---|
| Akc. Związ . . | 700 | Gafota ex . . | T 1225 |
| Dyskont Lw. . | 1300 | Górka . . . . | 7750 |
| Handl. Pozn. . | 3200 | Oikos . . . . | T 7850 |
| Hipot. akc. . . | 800 | Parowozy . . | T 1175 |
| Hipot. zemel | 420 | Patria . . . . | 5600 |
| Małopolski . | 750 | Pezet . . . . | T 1900 |
| Powszechny . | 375 | Pocisk . . . . | 825 |
| Przemysłowy | 525 | Pol. Glob . . | 650 |
| Ziemski kred. | 600 | Pol. Nafta . . | 1900 |
| B) Akc. przem. | | Pol. Tow. Bud. | 2500 |
| | | Pol. Tow. H. | T 800 |
| Brow. Lwow. | 18000 | R kszawa . . | 6000 |
| Chodorów . . | T 4775 | Siersza el. . . | 1250 |
| Karpalit . . . | T 20 0 | Gór. Siersza . | 11000 |
| Ćmielów . . | 900 | Tepege . . . | 7.00 |
| Portland z S. | — | Zieleniewski . | 6300 |
| Galicja . . . | 700000 | Żegluga pol. . | 350 |

| Kursa walut Kurjer Lwowski Nr. 230 | Lwów — dnia 6 październ. 1922. Gotówka | Lwów — dnia 6 październ. 1922. Dewizy | Warszawa dnia 6 paźdz. (Dewizy) | Zurych dnia 6 X. (Dewizy) | Berlin dnia 6 X. (Dewizy) | Wiedeń dnia 6 X. (Dewizy) |
|---|---|---|---|---|---|---|
| 100 Mk. pol. | —100— | —100— | —100— | 0 05 3/4 | 22.00 | 79[illegible] |
| 1 funt ang. | 41000 - 42000 | 41100—42100 | 41500 - 41900 | 23.64 | 9550.00 | 325700 |
| 100 frs franc. | 68000 - 72000 | 68500 - 72500 | 71200 - 72400 | 40.65 | 16510.00 | 559400 |
| 100 fr. szwaj. | 167500 - 177500 | 170000 - 180000 | 176200 - 178000 | 53.19 | 41000.00 | 1 785[illegible] |
| 100 frc. belg. | 64000 - 67000 | 64500 - 67500 | 66800 - 67300 | 38.25 | 15500.00 | 526400 |
| 100 K czesk. | 30000 - 3[illegible]000 | 30500 - 32500 | 32300 - 32800 | 18 35 | 68[illegible].00 | 249700 |
| 100 K węg. | 300 - 350 | 300—350 | — | —32 | 36.54 | 2975 |
| 100 K austr. | 11 - 14 | 12 - 14 | 1175 - 13·00 | —0[illegible] 3/4 | 2.67 | 100.— |
| 100 M niem. | 425 475 | 415 - 455 | 425 - 445 | 0 24 1/2 | 100 — | [illegible]835 |
| 1 Dolar am. | 9300 - 9400 | 9300 9400 | 9360 - 9470 | [illegible]85.00 | 2175 00 | 73800 |
| 100 Lir wł. | 38000 42000 | 39000 - 3[illegible]000 | 41000 - 41000 | 22.97 | 9400.00 | 3146[illegible] |
| 100 Lei rum. | 5400 - 5800 | 5[illegible]00 - 6000 | — | 3.30 | 228.26 | 44900 |
| 100 guld hol. | 340000 - 360000 | 345000 - 365000 | — | 207.55 | 840[illegible]0.00 | 2860000 |
| 100 K norw. | P 45000—50000 | P 46000—51000 | — | 93.00 | 6921.00 | 18085[illegible]0 |
| 100 K duńs. | 82000—85000 | P 80000—85000 | — | 109.75 | 7818.00 | 1518500 |
| 100 K szw. | P 70000—72500 | P 70000—75000 | — | 142.40 | 9387.50 | 1948[illegible] |

UWAGA: „P" oznacza kursowo rzednie, ostatnio notowane

# Wykaz szczegółowy

## podziału m. Lwowa na obwody głosowania.

### Śródmieście i Dzielnica I.

Ciąg dalszy).

30.

**Lokal obw. kom. reklam. i głosowania Szkoła św. Anny** ul. Kaźmierzowska 36.

ul. Brajerowska 4—8, 10—12, 14—17, 20, ul. Brajerowska boczna 3, 4, Kołątaja nieparz. 1—7, Kazimierzowska nieparz. 3—17, 21, 25, 29, nieparz. 33—47, 4, 8, parz. 12—16, parz. 20—30, 34.

31.

**Lokal obw. kom. reklam. i głosowania Szkoła Sienkiewicza** ul. Lwowskich Dzieci 67.

ul. Józefata 3—12, Krasickich nieparz. 1—17. parz. 6—20, Sądowa 6, 7, Piotra Skargi parz. 3—12, Szumlańskich 2—11a, 15, 17, Zamknięta 4, nieparz. 3—13, Zygmuntowska nieparz. 1—17, 4, 10, 12, 12a.

32.

**Lokal obw. kom. reklam. i głosowania Szkoła Żółkiewskiego** ul. Sadownicka 70.

ul. Białohorska w całości od 10—114, Błonie Janowskie w całości od 1—43, Bogdanówka w całości od 1—85, ul. Miejska w całości parz. od 12—44, i l. orj. 29.

33.

**Lokal obw. kom. reklam. i głosowania Szkoła Żółkiewskiego** ul. Sadownicka 70.

ul. Gródecka parz. 84, 84a, 88, 90, nieparz. 91—101, 109, 115, 119, 121, 127—135, 141, 143,

34.

**Lokal obw. kom. reklam. i głosowania Szkoła Żółkiewskiego** ul Sadownicka 70.

ul. Barska 1, 3, 4, 6, Na Błonie w całości od 1—56, Trauguta 1—5, 7, 7a, 9, 9a, 10, 11, 15, 17, nieparz. 21—31, 22, Zaciszna 4—6, 8.

35.

**Lokal obw. kom. reklam. i głosowania Szkoła Kordeckiego** ul. Kordeckiego 13.

ul. Czachowskiego 17, 19, Kordeckiego w całości 1—49, Rycerska w całości 2a, 3, 39, Wandy 2, Warsztatowa parz. 4—10.

36.

**Lokal obw. kom. reklam. i głosowania Szkoła Konarskiego** ul. Leona Sapiehy 91.

ul. Chocimska 1—3, 6, nieparz. 7—11, Krótka 2, 3, 5, 6, 8, 11, 11a, Leszczyńskiego w całości 1—45, Niemcewicza 1, nieparz. 5—9, 19, 21, parz. 24—28, parz. 42—48.

37.

**Lokal obw. kom. reklam. i głosowania Szkoła Konarskiego** ul. L. Sapiehy 91.

ul. Gródecka 2—58, parz. i nieparz.

38.

**Lokal. obw. kom. reklam. i głosowania Szkoła Konarskiego** ul. L. Sapiehy 91.

ul. Dekierta 2—4, 6—12, 14, 17, 18, parz. 20—24, Dekierta boczna 5, parz. 6—10, 11, 16, 16a, 16b, Bartosza Głowackiego w całości 3—32, Kasztelańska 3—15.

Ciąg dalszy nastąpi).



## Nauka i wychowanie



## Posady i prace.



## Kupno i sprzedaż



## Różne.



Z Drukarni Polskiej pod zarządem Zygmunta Kiełbusiewicza we Lwowie, ul. Chorążczyzny 31. Redaktor odpowiedzialny: Tadeusz Stroiński.